

***Informatiebundel rijvaardigheidsproeven
Klassieke rijkunst
(dressuur-springen-eventing)***

Info voor de organisator

**Vlaamse
Trainersschool**

Samenwerkingsverband Bloso - Universiteiten en Hogescholen L.O. - Sportfederaties

Richtlijnen en inhouden examens rijvaardigheidsproeven

Inhoudstabel

1.	Inleiding	3
2.	Opleidingsstructuur VTS Paardrijden	5
	□ Algemeen	
	□ Rijvaardigheidsproeven	
3.	Toelatingsvoorwaarden en eindtermen voor rijvaardigheidsproeven	7
4.	Hoe wordt de kalender voor de rijvaardigheidsproeven samengesteld?	11
5.	De minimale voorwaarden om een examen voor rijvaardigheidsproeven toegewezen te krijgen	12
6.	Vorbereiding organisatie rijvaardigheidsproef	13
7.	Deliberatie, proclamatie en verdere afwerking	14
8.	Nuttige adressen	15
9.	Protocols	16

1. Inleiding

De rijvaardigheidsproeven vormen een eerste proef voor de kandidaat lesgever/trainer. Wie andere ruiters wenst te begeleiden wordt geacht zelf een minimum niveau te hebben als ruiter. Wie zelf het gevoel van bv. een nageeflijk paard of een sprong niet beheerst, kan dit waarschijnlijk moeilijk bijbrengen aan andere ruiters. Daarom acht men het nodig dat kandidaten hun rijvaardigheid bewijzen *vooral* ze de opleiding initiator of trainer B/A aanvagen. De opleiding tot lesgever/trainer is immers in essentie een didactische opleiding, waarbij het merendeel van de opleidingstijd wordt gebruikt om te leren lesgeven/trainen. Het is niet de bedoeling om de eigen rijvaardigheid te verbeteren binnen kaderopleiding.

De basisstap in de controle van rijvaardigheid gebeurt eigenlijk al in de ruiterbrevetten. De brevetten worden uitgereikt door de Vlaamse Hippische Sportbond waar de erkende Vlaamse paardensportfederaties deel van uitmaken. Zowel in het A- als in het B-brevet wordt er een praktijkproef dressuur en springen opgelegd. Meer info rond brevetten en examens vindt u op de websites van de erkende federaties (LRV-VLP).

Vanaf het niveau initiator spreken we van kaderopleiding. Getuigschriften worden dan uitgereikt door de Vlaamse Trainersschool (VTS), een samenwerkingsverband tussen volgende evenwaardige partners: de erkende Vlaamse federaties, de Vlaamse universiteiten en hogescholen L.O. en het Bloso. Vooraleer men de rijvaardigheidsproef initiator kan afleggen moet men dus in het bezit zijn van het B-brevet. Op niveau initiator wordt er nog disciplineoverschrijdend gewerkt m.a.w. men moet zowel voor springen als dressuur slagen om de opleiding te kunnen starten. Vanaf het volgende niveau, trainer B, kan men kiezen voor een discipline. De klassieke disciplines zijn dressuur, springen en eventing. Ook andere disciplines bouwen momenteel aan kaderopleiding zoals bv. Western Riding. Men kan uiteraard meerdere disciplines afwerken. De hoogste stap in rijvaardigheid binnen de sporttak paardrijden is rijvaardigheid trainer A.

De opleidingstijd van de cursus trainer B en A gaat naar het verbeteren van andermans prestaties in het paardrijden. Dit is immers de essentie van training. Voor alle rijvaardigheidsniveaus is het zo dat de deelnemingsvoorwaarden bekend zijn en dat de minimumvaardigheden zijn vastgelegd in de respectievelijke eindtermen.

Het is zo dat men steeds het voorgaande niveau moet beheersen, vooraleer men aan het volgende rijvaardigheidsniveau kan deelnemen. Het is ook zo dat men nooit de didactische module (module 4) van een kaderopleiding kan afleggen zonder geslaagd te zijn voor de andere drie modules (zie verder).

Deze handleiding leidt ons op een overzichtelijke manier door dit doolhof van modules en is een belangrijk instrument voor onze ruiters en amazones, en wellicht ook voor de juryleden. De Vlaamse Hippische Sportbond, als samenwerking tussen de Vlaamse hippische sportfederaties, verricht op dit punt bijzonder nuttig werk. Laten wij onze appreciatie hiervoor uitspreken.

Muriel Coppin
Directeur Sportkaderopleiding Paardrijden

Opleidingsstramien
Wat kan ik al – boekje
A-Brevet
B-Brevet
initiator
trainer B
trainer A

2. Opleidingsstructuur VTS paardrijden

Algemeen

Sinds 1999 werd in de opleidingsstructuur van de Vlaamse Trainersschool een modulair systeem ingevoerd. Dit betekent dat het uiteindelijke examen bestaat uit verschillende modules:

- Rijvaardigheid (module 3)
- Algemene kennis (module 1)
- Sportspecifieke kennis (module 2)
- Didactiek prestatiebegeleiding (module 4)
- (vanaf het niveau initiator / trainer B – trainer A)

Vanaf het niveau initiator worden de juryleden voor deze examens centraal aangeduid door de denkcel paardrijden van de Vlaamse Trainersschool. Er wordt telkens gewerkt met een vaste lijst van erkende juryleden.

Figuur 1: Modulair systeem

INITIATOR			
ALGEMEEN (16u)	SPECIFIEK (57u)		
<ul style="list-style-type: none"> - Didactiek - Veilig sporten: preventief - Veilig sporten: curatief 	<ul style="list-style-type: none"> - Theorie paardrijden - Longeren - Basisreglementen dressuur en springen 	<ul style="list-style-type: none"> - Praktijk rijvaardigheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Specifieke didactiek - Leren lesgeven

TRAINER B			
ALGEMEEN (40u)	SPECIFIEK		
	Gemeenschappelijk (20u)	Discipline (30u)	
<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelingsleer - Motorisch leren - Fysiologie - Anatomie - Trainingsmethodiek - Psychologie / coaching 	<ul style="list-style-type: none"> - Hippologie deel 1 - Organisatie van de hippische sport - Psychologie van het paard - Materiaalkennis - Basismethodiek africhting van het paard 	<ul style="list-style-type: none"> - Module praktijk rijvaardigheid Keuze: <li style="padding-left: 20px;">Dressuur <li style="padding-left: 20px;">Springen <li style="padding-left: 20px;">Eventing 	<ul style="list-style-type: none"> - Module didactiek/methodiek Keuze: <li style="padding-left: 20px;">Dressuur <li style="padding-left: 20px;">Springen <li style="padding-left: 20px;">Eventing

TRAINER A			
ALGEMEEN	SPECIFIEK		
In herwerking (+/- 35u)	Gemeenschappelijk (18u)	Discipline (44u)	
<ul style="list-style-type: none"> - Meten en evalueren - Plannen en periodiseren - Aspecten van sportbeoefening op hoog niveau. - Sportrecht - Sportbeleid/structuur - Biomechanica 	<ul style="list-style-type: none"> - Hippologie deel 2 - Algemene begrippen van de motoriek - Voeding - Doping - Traumatologie in de topsport 	<ul style="list-style-type: none"> - Module praktijk rijvaardigheid Keuze: <li style="padding-left: 20px;">Dressuur <li style="padding-left: 20px;">Springen <li style="padding-left: 20px;">Eventing 	<ul style="list-style-type: none"> - Module didactiek/methodiek Keuze: <li style="padding-left: 20px;">Dressuur <li style="padding-left: 20px;">Springen <li style="padding-left: 20px;">Eventing

□ Rijvaardigheidsproeven

Alle instanties in de Vlaamse Gemeenschap die zich bezighouden met opleiding in de paardensport aanvaarden dezelfde normen voor de rijvaardigheidsniveaus initiator, trainer B en trainer A. De vereisten waaraan op de respectievelijke niveaus moet worden voldaan, zijn vastgelegd in eindtermen. Deze eindtermen zijn minimale doelen die op de verschillende niveaus moeten worden bereikt. Het zijn doelen i.v.m. de kennis, de vaardigheid en de sportieve, ecologische en deontologische houding van de ruiter.

Als gevolg van deze overeenkomst doen alle inrichters van rijvaardigheidsproeven, onder bepaalde voorwaarden, beroep op een jury aangeduid door de denkcel Paardrijden. Deze jury oordeelt, via een examen, beslissend over het wel of niet slagen in de rijvaardigheidsproeven en dus over de toelating tot het volgen van de daaropvolgende didactische vorming.

3. Toelatingsvoorwaarden en eindtermen voor rijvaardigheidsproeven

Rijvaardigheid initiator.

- Toelatingsvoorwaarde: ruiterbrevet B behaald hebben of geassimileerd zijn met ruiterbrevet B (via buitenlandse brevetten)
- Eindtermen: 2 praktische proeven:
De kandidaat legt een opgelegde dressuurproef af.
De kandidaat springt in een behoorlijke stijl het springparcours. De hoogte van de sprongen bedraagt minimaal 90 cm en maximaal 1 m; de breedte bedraagt minimaal 1 m en maximaal 1.10 m.
- Quotering op 100 punten.

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de uitvoering van de opgelegde dressuur- en springproef.

Rijvaardigheid trainer B Dressuur.

- Toelatingsvoorwaarde: rijvaardigheid initiator behaald hebben.
- Eindtermen: De kandidaat legt de opgelegde dressuurproef af.
- Quotering: aan de hand van het dressuurprotocol.

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de uitvoering van de opgelegde dressuurproef.

Rijvaardigheid trainer B springen.

- Toelatingsvoorwaarde: rijvaardigheid initiator behaald hebben.
- Eindtermen:
De kandidaat legt een springproef af die bestaat uit:
een parcours met een tiental sprongen waaronder een uitnodigende eerste sprong, enkele steil- en hoogte-breedtesprongen, een cube, een triple, en minstens twee dubbelsprongen.

De hoogte van de sprongen bedraagt minimum 1.15 m en maximum 1.20 m, de breedte minimum 1.20 m, maximum 1.30 m. De jury let vooral op een voorwaarts gereden galop in een constant tempo, op de springstijl van de ruiter, op het aanrijden van de hindernis en het opvangen en doorrijden na de sprong.

- Quotering op 100 punten.

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de uitvoering van de opgelegde springproef.

Rijvaardigheid trainer B eventing.

- Toelatingsvoorwaarde: rijvaardigheid initiator behaald hebben
- Eindtermen: 3 praktische proeven

De kandidaat legt de opgelegde dressuurproef af.

Een stijlparcours springen van minimum 1.05 m, maximum 1.10 m met een breedte van minimum 1.10 m, maximum 1.20 m. Het parcours bevat een tiental sprongen waaronder een uitnodigende eerste sprong, enkele steil- en hoogte-breedtesprongen, een cube, een triple, en een dubbelsprong. De jury let vooral op de springstijl, op het aanrijden van een hindernis en het opvangen en doorrijden na de sprong.

De kandidaat legt een palmares voor inzake eventing op het niveau CIC* of CCI* of M. Een vrijstelling moet op voorhand individueel aangevraagd worden aan de Vlaamse Trainersschool (denkcel paardrijden).

- Quotering: aan de hand van het dressuur- en springprotocol. Quotering op 100 punten.

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de uitvoering van alle opgelegde proeven.

Rijvaardigheid trainer A dressuur.

- Toelatingsvoorwaarde: rijvaardigheid trainer B dressuur behaald hebben
- Eindtermen:

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de beoordeling van het inrijden van een paard als voorbereiding op een M-dressuurproef (Z2 LRV). De jury kan hierbij afzonderlijke opdrachten geven.

Hierbij wordt bijzonder gelet op:

- houding en zit van de ruiter
- het inwerken van de ruiter
- de progressieve en systematische opbouw bij het inrijden
- het resultaat van het inrijden (nageeflijkheid, engagement van de achterhand, zuiverheid van uitvoering, enz.)

Het inrijden wordt gebruikt als deliberatiecriterium in de 2 richtingen.

- Quotering op 100 punten.

De kandidaat behaalt minstens 55% bij de uitvoering van de opgelegde dressuurproef.

Rijvaardigheid trainer A springen.

- Toelatingsvoorwaarde: rijvaardigheid trainer B springen behaald hebben
- Eindtermen:
De kandidaat legt een springproef af die bestaat uit:
Een paard inrijden voor het springen van een parcours van maximum 1.30 m. Hierbij zal de jury vooral letten op de manier van opwarmen (ontspanning in voorwaarts-neerwaarts, soepelheid in wendingen en buiging), nageeflijkheid en impuls, engageren van de achterhand in overgangen, zit en inwerking van de ruiter, inrijden alvorens te springen en de opbouw bij het springen. Het inrijden wordt gebruikt als deliberatiecriterium in de 2 richtingen.

Het parcours bevat een tiental sprongen waaronder een uitnodigende eerste sprong, steil- en hoogte-breedtesprongen, een cube, een triple, en minstens één dubbel- en één driesprong. De hoogte van de sprongen bedraagt minimum 1.25 m, maximum 1.30 m, de breedte minimum 1.30 m, maximum 1.40 m.

De jury let vooral op een voorwaarts gereden galop in een constant tempo, op de springstijl van de kandidaat, op het aanrijden van de hindernis en het opvangen en doorrijden na de sprong, op de bereikte verzameling bij het aanrijden.

- Quotering op 100 punten.

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de uitvoering van de opgelegde springproef.

Rijvaardigheid trainer A eventing

- Toelatingsvoorwaarde: rijvaardigheid trainer B eventing behaald hebben
- Eindtermen: 3 praktische proeven

Dressuur:

De kandidaat behaalt minstens 50% bij de beoordeling van het inrijden van een paard als voorbereiding op een dressuurproef. De jury kan hierbij afzonderlijke opdrachten geven.

Hierbij wordt bijzonder gelet op:

- houding en zit van de ruiter
- het inwerken van de ruiter
- de progressieve en systematische opbouw bij het inrijden
- het resultaat van het inrijden (nageeflijkheid, engagement van de achterhand, zuiverheid van uitvoering, enz.)

Het inrijden wordt gebruikt als deliberatiecriterium in de 2 richtingen.

Springen:

Een paard inrijden voor het springen van een parcours van maximum 1.20 m. Hierbij zal de jury vooral letten op de manier van opwarmen (ontspanning in voorwaarts-neerwaarts, soepelheid in wendingen en buiging), nageeflijkheid en impuls, engageren van de achterhand in overgangen, zit en inwerking van de ruiter, inrijden alvorens te springen en de opbouw bij het springen. Het inrijden wordt gebruikt als deliberatiecriterium in de 2 richtingen.

De kandidaat legt een springproef af die bestaat uit:

een tiental sprongen waaronder een uitnodigende eerste sprong, steil- en hoogte-breedtesprongen, een cube, een triple, en minstens één dubbelsprong en driesprong.

De hoogte van de sprongen bedraagt minimum 1.15 m maximum 1.20 m, de breedte minimum 1.20m, maximum 1.30 m. De jury let vooral op een voorwaarts gereden galop in een constant tempo, op de springstijl van de ruiter, op het aanrijden van de hindernis en het opvangen en doorrijden na de sprong.

Terreinrijden:

De kandidaat legt een palmares voor inzake eventing waarbij hij/zij, met zeer goed gevolg, minstens op het niveau CIC, CCI**, Z of ZZ heeft gereden.**

4. Hoe wordt de kalender voor de rijvaardigheidsproeven samengesteld?

De kalender wordt door de Vlaamse erkende paardensportfederaties samengesteld in de maand november voorafgaand aan het jaar van organisatie. Bij de federaties aangesloten clubs die dergelijke proeven in hun accommodaties wensen te organiseren, kunnen zich hiervoor aanmelden.

- Er wordt, door de inrichtende club, voor 1 oktober van het jaar voorafgaand aan de organisatiedatum een aanvraagformulier opgestuurd naar het secretariaat van de federaties (bv.. voor een aanvraag examen in 2011 dient de club voor 1/10/2010 een aanvraag te richten).

De betrokken federatie zal antwoorden of de aanvraag een positief gevolg heeft. De voorwaarden kan u verder (p. 9) in deze bundel terug vinden. De organiserende federatie zal later de jury aanduiden.

- Het examen:
 - Een examendag bevat de volgende onderdelen:
 - De controle van de deelnamevoorwaarden;
 - Het overlopen van de dagorde;
 - Het praktijkexamen;
 - De evaluatie (met zo mogelijk de deliberatie en de proclamatie).

5. Welke zijn de minimale voorwaarden om een examen voor rijvaardigheidsproeven toegewezen te krijgen?

- Gegevens omtrent de organisatieverplichtingen:
 - De organisator is bereid zijn accommodatie een halve of een volledige dag ter beschikking te stellen. Zijn keuze dient hij op voorhand duidelijk door te geven.
 - Er dienen minstens 15 deelnemers te zijn.
 - De organisator van een examen dient te beschikken over:
 - a. Algemeen:
 - 1 persoon voor onthaal en secretariaat;
 - minimum 1 paddockverantwoordelijke;
 - voldoende pistepersoneel voor opstellen en afbreken springparcours;
 - gewenst: veiligheidslepels, inspringpiste met 1 rechte en 1 oxer;
 - EHBO-kit;
 - veiligheidsdraaiboek (voorbeeld kan opgevraagd worden bij desbetreffende federatie)
 - lijst met telefoonnummers van dokter, dierenarts, hoefsmid;
 - een minimum aan catering.
 - b. Algemeen infrastructuur:
 - Voldoende parking voor de deelnemers. De richtlijn is ruimte voor ten minste 15 trailers en wagens.
 - Een afgebakende inrijpiste. Deze inrijpiste is in behoorlijke staat (goed te berijden in alle omstandigheden). Een overdekte inrijpiste is aangewezen (bij slechte weersomstandigheden doet deze dienst als wachtzone).
 - c. Voor wat de praktijk van de **dressuur** betreft:
 - Een afgebakende rijpiste van 20 x 40 m voor initiator en 20 x 60m voor trainer B en A. Deze rijpiste is in behoorlijke staat (= goed te berijden in alle omstandigheden) en is omgeven door de klassieke lettertekens.
 - De nodige zitplaats(en) voor de dressuurjury buiten de hierboven vermelde ruimte.
 - d. Voor wat de praktijk van het **springen** betreft:
 - Een springparcours met nummering volgens de overeenkomende eindtermen (inspringen in de examenpiste is mogelijk). Een afgebakende rijpiste van min 20 x 40 m voor initiator, 20 x 60m voor trainer B en 30 x 60 m voor trainer A. Een grotere rijpiste kan uiteraard. De rijpiste is in behoorlijke staat (= goed te berijden in alle omstandigheden).

e. Ontvangst juryleden:

De organisator ontvangt de juryleden op een correcte wijze d.w.z. een minimum aan drank wordt door de organisator aangeboden. Een eventuele maaltijd dient het jurylid zelf te bekostigen, tenzij dit door de organisator wordt aangeboden. Eventuele klachten over de jury kunnen schriftelijk worden gericht naar het secretariaat van de organiserende federatie.

6. Voorbereiding organisatie rijvaardigheidsproef

□ **Juryleden**

De juryleden worden door de organiserende federatie aangeduid.

□ **Startlijst en afsprakenblad**

Twee weken voor de rijvaardigheidsproef neemt de organiserende federatie contact op met de organiserende club voor het opstellen van het afsprakenblad. Dit document wordt opgesteld in samenspraak en nadien gepubliceerd op de website van VLP.

Twee dagen voor de rijvaardigheidsproef wordt de startlijst opgemaakt door de organiserende federatie en gepubliceerd op de website. De organiserende club ontvangt ook een exemplaar om op de dag zelf uit te hangen.

□ **Protocols en verzamelstaat**

De protocols en verzamelstaat worden voorbereid door de organiserende federatie en bezorgd aan de jury's of aan de organiserende club.

7. Deliberatie, proclamatie en verdere afwerking

□ **Deliberatie**

Enkel de jury oordeelt over het wel of niet slagen van de kandidaten. Het resultaat wordt ingevuld op de verzamelstaat en door de juryleden ondertekend als bevestiging. Wie op alle onderdelen minstens 50% behaalt, slaagt (behalve voor trainer A dressuur waar 55% is vereist).

□ **Proclamatie**

Het jurylid deelt de resultaten (geslaagd, niet-geslaagd) mee aan de deelnemers. Alle deelnemers krijgen een protocol met bemerkingen. De deelnemers kunnen meer uitleg vragen aan de desbetreffende juryleden.

Voor de rijvaardigheidsproef initiator kunnen er voor niet-geslaagden vrijstellingen gegeven worden indien zij voor een onderdeel 50% behalen. Bij een volgende deelname worden alleen vrijstellingen verleend indien het voorheen afgeleverde attest kan worden voorgelegd. Zoniet dient het volledige examen opnieuw te worden afgelegd.

□ **Praktische afwerking**

De examinator bezorgt aan het secretariaat van de betrokken federatie de verzamelstaat, de protocols en het evaluatieformulier.

Het secretariaat van de federatie werkt het examen af, stuurt aan de geslaagden of vrijgestelden van een onderdeel de nodige attesten en maakt een kopie van de uitslagen over aan het VTS-secretariaat.

□ **Vergoeding juryleden**

De juryleden worden door de betrokken federatie of VTS vergoed voor de effectieve uren met een maximum van 6 uur. Voor een zaterdagprestatie wordt een surplus gegeven van € 1,48/u met eveneens een maximum van 6u. De vergoeding is volgens de verloningstabel van de VTS kolom VI en de kmvergoeding volgens de officiële Bloso-tarieven op dat moment.

8. Nuttige adressen**Secretariaten**

VHS

Waversebaan 99

3050 Oud-Heverlee

Rekeningnummer:

734-3772979-76

LRV

Waversebaan 99

3050 Oud-Heverlee

Rekeningnummer:

736-4036846-61

Tel.:

016/47 99 60

Fax.:

016/47 99 85

E-mail :

info@lrp.beVerantwoordelijke kaderopleiding: Muriel Coppin – m.coppin@lrp.be

VLP

Klossestraat 64

9052 Zwijnaarde

Rekeningnummer:

441-0633381-22

Tel.:

09/245 70 11

Fax:

09/245 70 12

E-mail:

info@vlp.beVerantwoordelijke kaderopleiding: Jelle Verdoodt – Jelle@vlp.be

VTS

Arenberggebouw

Arenbergstraat 5

1000 Brussel

Tel.:

02/209.47.21

Fax.:

02/209.47.15

E-mail:

vts@bloso.be

9. Protocols

Zie website www.vlp.be of www.lrv.be

- Rijvaardigheid Dressuur initiator
- Rijvaardigheid Dressuur trainer B
- Rijvaardigheid Dressuur trainer B eventing
- Rijvaardigheid Dressuur trainer A
- Rijvaardigheid Dressuur trainer A eventing
- Evaluatie-protocol initiator en trainer B springen
- Evaluatie-protocol trainer A springen
- Evaluatie-protocol trainer B eventing springen
- Evaluatie-protocol trainer A eventing springen